

θες, ψυχή μου, ὅτι θά ἔλθης; Ὁχι, ναί! Γεώργιε· πρέπει νά ἔλθης, διότι δέν ἀντέχω πλέον, διότι δέν δύναμαι νά ὑποστῶ τόν αἰώνιον τοῦτον χωρισμόν, δέν δύναμαι, ἀγάπη μου, δέν δύναμαι. Γεώργιε, τὸ ποτήριον μέχρι στεφάνης ἐπληρώθη, δέν χωρεῖ ἄλλο, θά ὑπερχειλήσῃ, θά θραυσθῆ. Μέσος ὄρος δέν ὑπάρχει, πρέπει νά ἔλθης· εἶναι μανία, εἶναι ἀμαρτήμα ἴσως τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ δέν δύναμαι πλέον, πρέπει νά ἔλθης, καὶ ἄς γείνη, ἔτι καὶ ἂν γείνη. Γεώργιέ μου, μὴ μ' ἐγκαταλείψης· λύτρωσόν με, σὲ ἰκτεύω· εἰς τὸν ἱερὸν ὄρον τῆς ἀγάπης μας σ' ἐξορκίζω νά μὲ σώσης ἐκ τοῦ θλέθρου πρὸς τὸν ὁποῖον ὠθοῦμαι. Εἶμαι παρήκοος, εἶμαι ἔνοχος, εἶμαι ἀμαρτωλὴ, τὸ ἐνόησά, τὸ γινώσκω· μὴ μὲ μισήσης, μὴ μὲ ἀποστραφῆς, μὴ καὶ σὺ μὲ ἀπολακτίσης ἐκ τῶν ἀγκαλιῶν σου, διότι σ' ἀγαπῶ, Γεώργιε, διότι ἂν ἡμάρτησα, ἂν ἀμαρτάνω, ὁ ἔρωσ μας μὲ παρέσυρε. Συγχώρησόν με λοιπὸν καὶ ἄνοιξον πρὸς με τὰς ἀγκάλας σου, ὡς τὰς ἀνέωξεν ὁ Θεάνθρωπος πρὸς τὴν ἀμαρτήσασαν γυναῖκα· συγχώρησόν με, ὡς καὶ ἐκεῖνος ἐσυχώρησε τὰς ἀμαρτίας της, διότι εἶχεν ὑπερμέτρως ἀγαπήσει!

Ἐλθὲ λοιπὸν, Γεώργιέ μου· ἔλθὲ, σὲ περιμένω, ἀγάπη μου· σὲ περιμένει ἡ εἰς σὲ μόνον ἀνήκουσα, ἡ διὰ σὲ θνήσκουσα

Ζωὴ σου.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀφίχθῃσα καθ' ἡμέραν ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, καθ' ἣν στιγμὴν, δηλονότι, δέν ἠδυνάμην νά πράξω οὐδέν, ἦτο, ὡς σοι προσέπον, ὁ ἔσχατος ἐμπαιγμὸς τῆς εἰμαρμένης.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωκα, διότι οὐδεμίαν ἠδυνάμην νά δώσω. Ἀπαυδήσας, ἐγκατελείφθη εἰς τὴν τύχην μου, ἠττηθεὶς παρ' αὐτῆς κατὰ κράτος. Οἱ ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους κατ' αὐτῆς ἀντέταξα, οὐδέν ἠδύνηθη-

σαν, οὐδέν ἴσχυσαν ἀφέθῃν λοιπὸν εἰς τὴν βούλησίν της, ὡς ἀφίεται ἐκὼν ἕκων ὁ κεκοπιακὸς ναυαγὸς εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ παρασύροντος αὐτὸν κύματος, ἂν καὶ γινώσκῃ ὅτι ἐν τῷ κύματι ἐκείνῳ τὸν περιμένει ὁ θάνατος. Ἀπέναντι τοῦ παρουσιαζομένου μοι ἀδυσωπῆτου καὶ ἀνυπερβλήτου ἐκείνου «Ἀδυνάτου» τὰ δάκρυα καὶ μόνα τὰ δάκρυα μοὶ ὑπελείποντο, διότι τὰς ἐλπίδας μου μοὶ τὰς ἀφῆρεσαν ὅλας, διότι τὰς προσδοκίας μου μοὶ τὴς ἐμάταιώσαν ἀπάσας. Ὁ ἔρωσ μου λοιπὸν ἐτάφη διὰ τῆς εἰς τὴν μονὴν εἰσόδου μου, καλυφθεὶς ὑπὸ τοῦ ζοφεροῦ καὶ πενθηφόρου ἐνδύματός μου.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο, φεῦ! πρόδρομος ἐτέρας φοβερωτέρας συμφορᾶς, τὴν ὁποῖαν τότε, ὁ τάλας, δέν ἠδυνάμην οὔτε νά προῖδω, οὔτε νά φαντασθῶ! Ὡς ἔννοεῖς, τὸ γράμμα τοῦτο ἐγράφη πρὶν ἢ ἔτι λάβῃ ἡ Ζωὴ μου τὴν τελευταίαν μου ἐπιστολήν· ὡσεὶ δὲ ἐπιτύμβιος λίθος τοῦ ἔρωτός μας, διὰ τοῦ γράμματος τούτου παύει πᾶσα μεταξὺ ἐκείνης καὶ ἐμοῦ ἀλληλογραφία, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἐπάδυνος λύσις, ὡς κατόπιν θ' ἀκούσης, τῆς πενθίμου ἱστορίας μου.

(ἐκολουεῖ)

Φ. KAPPER.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΛΕΟΠΑΡΔΗΣ

(Συνέχεια καὶ τέλος· Ὁρα φυλλ. Η'.)

Οὐδέν ἄπορον λοιπὸν, ἐὰν ἐξ ὅλων τούτων τῶν ψευθεμένων πόθων, ἐξ ὅλων τῶν πικριῶν κακοδαίμονος βίου ἐγεννήθη ἰδιότυπος καὶ καινοφανῆς ποίησις, σπαραξικάρδιος θρηνηδία ἐπὶ τοῦ τύμβου τοῦ περικλειόντος τὰς ἐλπίδας του, τὰς προσδοκίας του, τοὺς παιδικούς βεμβασμούς του.

Δὲν ἦτο τὸ εὐχαρι πτηνόν, ὅπερ ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ ξενίζοντος αὐτὸ δένδρου συναρμολογεῖ ἐξ ὄλων τῶν ἀποκρύφων τῆς δημιουργίας φθόγγων τὸν ἑωθινὸν ὕμνον τῆς ἀναγεννωμένης φύσεως· ἦτο ἡ φιλέσπερος ἀηδὼν, ἡ περιβαλλομένη τὰ πένθιμα τῆς οὐδύνης ἱμάτια, καὶ θρηνοῦσα ἐπὶ κατηρειπωμένου πύργου τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, τὴν ἔλευσιν τοῦ ζόφου, τὸν θάνατον τῆς κτίσεως. Οὐχ ἦττον καὶ αὐτὴ ἡ ποίησις τῆς ἀράς καὶ τῆς ἀπογνώσεως, οὐχ ἦττον καὶ αὐτὸς ὁ στίχος, γοερὸς ὡς ἡ στοναχὴ τοῦ πάσχοντος, ἀπηχῆς πολλάκις ὡς ὁ βόγγος τοῦ ψυχορραγοῦντος, παρεμύθησεν ἐνίοτε τὸ ἄλλος τῆς πολυτλήμονος ἐκείνης ὑπάρξεως. Ἡ ποίησις εἶναι τὸ σύσκιον δένδρον, τὸ κρασπεδοῦν τὰς πλευράς τῆς τραχείας ἐκείνης ὁδοῦ, ἣν ὀνομάζομεν βίον, καὶ ὑφ' ὃ ὁ κεκμηκὼς ἡ βαρυαλγῶν ὀδοιπόρος εὐρίσκει ἄνεσιν καὶ ἀνακούφισιν, ἀδιάφορον ἐὰν ἦναι πλάτανος ἢ κυπάρισσος, αἰγίριος ἢ ἰτέα. Ἡ πτῆσις ἀναστέλλει ἐν τῇ ὁρμῇ αὐτῆς τὴν ἐπήρειαν τοῦ πόνου, ἀδιάφορον ἐὰν αἱ ἀναπεπταμένοι πτέρυγες ὑποβαστάζωνται ὑπὸ τῆς μελιχίου πνοῆς τοῦ ζεφύρου, ἢ ἐλαύνωνται ὑπὸ τοῦ ἀγρίου τῆς καταιγίδος φυσήματος. Βεβαίως πᾶς ὁ αἰσθανθεὶς ἅπαξ τοῦλάχιστον ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ τὴν μεγαλόφρονα τοῦ δημιουργεῖν ἀγαλλίασιν, πᾶς ὁ ἐν τῇ σιγῇ στιγμῆς ἐπισήμου κτίσας νέον κόσμον ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, θά ἠσθάνθη ἐπίσης τὴν ἄφατον ἐκείτην παραμυθίαν, ἣν ἐμποιεῖ ἡ μετὰ τοὺς κόπους, τὰς μερίμνας, τὰς θλίψεις τῆς ἡμέρας, ἡ ἀπὸ τοῦ κενοῦ σάλου τῶν πεζῶν τοῦ βίου ἐνασχολήσεων εὐλαθεῖς σχεδὸν μετὰβασιν παρὰ τῷ πεφιλημένῳ τῆς διανοίας νεογνῷ, ἢ περιποίησις αὐτοῦ, ἢ διαμόρφωσις αὐτοῦ καὶ τελειοποίησις, ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ μήτηρ λησμονεῖ πάντα μόχθον, πᾶσαν στέρησιν, πᾶσαν κακουχίαν ἅμα προσεγγίση εἰς τὴν

τοῦ ποθεινοῦ τέκνου τῆς κοιτίδα!

Ἡ ποίησις τοῦ Λεοπάρδη εἰς οὐδεμίαν ἀνήκει φιλολογικὴν σχολὴν· οὐτε ἀναμορφωτὴν τῆς κλασικῆς ἐν Ἱταλίᾳ ποιήσεως δυνάμεθα αὐτὸν ν' ἀποκαλέσωμεν, οὔτε ἡγέτην τῆς ῥωμαντικῆς. Ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀσμάτων ὁ γραμματιολόγος ἀδυνατεῖ ν' ἀρυσθῆ τ' ἀναγκαῖα στοιχεῖα πρὸς μόρφωσιν καλλιλογικοῦ προγράμματος· οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ τραπῆ τὴν ζοφερὰν καὶ μεμονωμένην αὐτοῦ τρίβον, ἐὰν, μεγαλοφυῆς ὡς ἐκεῖνος, δὲν υποστῆ τὰς αὐτὰς τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης καταδρομάς. Ὁ Λεοπάρδης δὲν ἀνήρτησε θνήσκων ὡς ὁ Τάσσος τὴν λύραν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κλάδων κυπάρισσος· ὁ θάνατος, ὁ θραύσας τὴν καρδίαν αὐτοῦ, συνέθραυσε καὶ τὰς χορδὰς ἐκείνας, τὰς τοσοῦτον τακερὰς μολπὰς ὑπὸ τοὺς δακτύλους τοῦ ἀναδούσας. Διηνεκῆς διαμαρτύρησις κατὰ τῆς φύσεως καὶ τῆς εἰμαρμένης, ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐκτραγωδεῖ τὰς δημοσίας συμφορὰς, τὰς ἀτομικὰς δυσπραγίας, τὴν χλευὴν τῆς ὑπάρξεως. Καὶ ὅτε μὲν, ὡς ἐν τῷ ποιηματίῳ «*Le Speranze*» δρέπει ἄνθη δακρύβερεκτα ὅπως πλέξῃ τὸν ἐπικήδειον στέφανον τῶν ἀπατηθέντων πόνων του· ὅτε δὲ, ὡς ἐν τῇ ᾠδῇ. «*Alla mia donna*» ὑμνεῖ γυναῖκα μὴ ὑπάρχουσαν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐν ἰνδαλμα τῆς φαντασίας του, ἐν πλάσμα τῆς καρδίας του, μίαν νέαν Γαλάτειαν, εἰς ἣν ὁ ἔρωσ του δὲν δύναται τὴν ψυχὴν νὰ ἐμφυσήσῃ, ἕνα ἄγγελον τέλος, εἰς ὃν ὁ Θεὸς δὲν ἐπέτρεψε νὰ ἐνσαρκωθῆ, ὅπως τὸν καθοδηγήσῃ ἐκ τῆς γῆς εἰς τὸν οὐρανόν. Ἄλλοτε, ὡς ἐν τῷ «*Canto notturno d' un pastore errante nell'Asia*» ἐν τῷ μοναδικῷ τούτῳ ποιήματι τῷ τοσοῦτον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν θαυμασθέντι, οὗτος τολμᾷ νὰ ἐκτείνῃ ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης τὴν νεκρικὴν σινδὼνα τῆς ἀπελπισίας του, νὰ ταυτίσῃ ἐν θλασφῆμῳ ἀλληλεγγύῃ τὴν πορείαν τῆς σελήνης πρὸς τὸν ἄν-

θρώπινον βίον καὶ νὰ ἐλευσιολογήσῃ τὴν βασίλισσαν τῆς νυκτὸς καθὼς καταδικασμένην, ὡς ὁ ἄνθρωπος, ἀενάως νὰ πλανᾶται, ὅπως, πάλιν ἐπαυελθοῦσα εἰς τὴν αὐτὴν ἀφετηρίαν, τὸ αὐτὸ διάστημα πάλιν μονοτόνως διανύσῃ. Ἀλλὰ τὰ ποιήματα ἐκείνα, ἐν οἷς, οὕτως εἰπεῖν, ἐξέθηκε μᾶλλον ἐναργῶς καὶ ἀπροκαλύπτως τὴν φιλοσοφικὴν του ἐμολογίαν, ἐν οἷς ἀκούεται αὐτόλαλος οὐχὶ ἡ Μούσα ἢ ἐμπνέουσα καὶ ποδηγετοῦσα αὐτὸν, ἀλλ' ἡ Ἐρινὺς ἢ σπαράττουσα τὰ σπλάγχνα του, εἰσι τὸ ἐπιγραφόμενον «*la Ginestra*» καὶ τὸ ἔτερον «*Amore e Morte*». Ἐν τῷ πρώτῳ, ὅπερ ὁ μέγιστος τῶν τοῦ αἰῶνος τούτου Ἰταλῶν λογογράφων, ὁ Giordani, ἀποκαλεῖ ἀρρητον ποιήσιν *πεπλουμένην ἐκ βροχιῶν, ἀστραπῶν καὶ πενθαλίου φωτός*, ὁ ἀθμῶν ποιητὴς μὴ ἀξιώσας οὔτε κἀν βλέμματος τὸν γελόντα τῆς Παρθενόπης οὐρανὸν, τὸν ματαίως ἐξαντλοῦντα ἀπάσας αὐτοῦ τὰς καλλονὰς ἵνα τὴν ἀντάρτιδα ἐκείνην ψυχὴν μετὰ τοῦ Πλάστου συνδιαλλάξῃ, ἵσταται μόνος παρὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Οὐεσουτοῦ, ὅπως ἐκεῖ, ἐμβλέπων εἰς τὴν κυκλοῦσαν αὐτὸν ἐρήμωσιν, στηλιτεύσῃ τὴν πολεμίαν φύσιν, τὴν ἀμείλικτον ταύτην τροφὸν, τὴν ἀπηνῆ ταύτην μητριάν, τὴν μηδέποτε τηροῦσαν τὰς ἐπαγγελίας τῆς, τὴν σκληρῶς φενακίζουσαν τὸν ἄνθρωπον, τὴν δωρουμένην εἰς τὰ τέκνα τῆς ἀντὶ ἀθύρματος τὴν λάβαν, ἀντὶ θαυκαλήματος τὸν σεισμόν, ἀντὶ φιλήματος τὸν θάνατον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅπερ ὁ ἡγεμῶν τῶν συγχρόνων τῆς Γαλλίας κριτικῶν Sainte-Beuve τάσσει ἐπὶ κεφαλῆς ἀπάντων τῶν ἐμμέτρων τούτων στόνων, ὁ Ἔρως καὶ ὁ Θάνατος παρίστανται ὡς δίδυμοι καὶ ἰσάγγελοι ἀδελφοί, περιλαμβάνοντες ἐν ἑαυτοῖς πᾶν τὸ ἐν τῷ σύμπαντι ὠραῖον καὶ ἀγαθόν, τείνοντες πρὸς ἀλλήλους τὴν χεῖρα, διότι, λέγει ὁ ποιητὴς, μόνος ὁ σφοδρὸς ἔρως δύναται νὰ ἐβίση τὸν ἄλλοτε περιδεῆ καὶ φιλόζω-

ον θνητὸν ὅπως κατανοήσῃ «*la gentilezzadel morire*» τὴν χάριτον τοῦ θανάτου.

Οὕτω πως ἐστιχούρησεν ὁ ἀπόκληρος οὗτος τῆς μοίρας, ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς ἀκενώτου πηγῆς τῆς ὀδύνης του ποριζόμενος τὰς ἐμπνεύσεις του, τὴν φύσιν καταρῶμενος, ἀλλ' οὐδέποτε ἀναθεματίσας τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ ἀναγινώσκων τοὺς στίχους του δύναται ἴσως πρὸς στιγμὴν νὰ αἰσθανθῇ σκευωμένην τὴν πίστιν του εἰς τὴν πάνσοφον τῆς δημιουργίας οἰκονομίαν, πλὴν δὲν ἄρειται νὰ μισήσῃ τοὺς ἐμοίους του. Καὶ ἀληθὲς μὲν ἐστίν ὅτι μόνιμον φάσμα πνέον πικρίαν καὶ ἀπώγνωσιν, ὠχρὸν, καχεκτικὸν καὶ δύσθυμον σκιάζει πάντοτε διὰ τῆς πελιδνῆς αὐτοῦ καταγραφῆς τὴν πικριλοφῆ λαμπηδῆνα τῶν μεταρσίων τοῦ ποιητοῦ εἰκόνα· οὐχ ἤττον τὸ φάσμα ἐκεῖνο, ὅσον εἶδεχθῆς, ἢ, μᾶλλον, ὅσον ἀξιοδάκρυτον καὶ ἀν ἧ, δὲν κρατεῖ ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ οὔτε τὸ φάσμα του ληστάρχου Μούρα, οὔτε τὸν πυρσὸν τοῦ πειρατοῦ Κορράδου πρὸς ἀνατροπὴν καὶ ἐξόντωσιν τῆς κοινωνίας. Καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς στιγμαῖς, καθ' ἃς ἡ ἀπελπισία φαίνεται ἐν αὐτῷ παντὸς ἄλλου αἰσθήματος κατισχύουσα, καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς στιγμαῖς, καθ' ἃς ἡ κατάρρα μεταβάλλεται εἰς βλασφημίαν, καὶ εἰς ἱεροσυλίαν τὸ παράπονον, καὶ ὅταν ἀόμῃ ἢ ὑπερβολὴ τῆς ὀδύνης προκαλῆ ἐπὶ τῶν χειλέων του τὸν φοβερόν ἐκείνον γέλωτα, ὃν δύναται μόνη νὰ διαδεχθῆ ἢ παραφροσύνῃ ἢ ὁ θάνατος, ἢ φωνὴ αὐτοῦ εἶναι κλαυθμηρὰ μὲν ἀλλὰ πράξις, τὸ δάκρυ αὐτοῦ πικρὸν ἀλλ' ἀθόρυβον, ὃ δὲ καγχασμὸς αὐτοῦ ἀκούσιος μᾶλλον σπασμὸς ἢ Μεφιστοφελειος μυκτήρησις.

Οὐχ ἤττον ἢ θαρύλυπος ἐκείνη ψυχὴ, ἢ διαρραγείσα ἐκείνη καρδία ἠδύνατο νὰ ἐπανεῖθῃ μετανοοῦσα εἰς ὃν δημιουργὸν καὶ τὴν δημιουργίαν· πλὴν πρὸς τοῦτο ἀπηρείτετο φίλτρον ἀβρότερον τῆς φιλαίας, βακχεῖα ἀνωτέρω τῆς δόξης. Οὐδεμία ἀνθρωπίνη εὐδαι-

μονία ἠδύνατο νὰ κατηχήσῃ τὴν πλανηθεῖσαν ἐκείνην διάνοιαν ὅσον τὸ συμπαθὲς βλέμμα ἀγαπωμένης παρθένου· οὐδεμία κολυμβήθρα ἠδύνατο ν' ἀποπλύνῃ τὸν ῥύπον τῆς ἀπέλπιδος αὐτοῦ δοξασίας ὅσον ὁ κόλπος καὶ τὰ δάκρυα τοῦ πεφιλημένου ἐκείνου ὄντος. Δις ἠγάπησεν ὁ δύσεως ποιητῆς, δις ἐξητήσατο μεσολάβησιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Δημιουργοῦ του, δις ἐπίστευσεν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, πλὴν πάντοτε οἰκτρῶς ἠπατήθη. Αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι παραγνώρισάσαι, ἢ, μᾶλλον, μὴ δυναθεῖσαι νὰ συνειδωσιτὴν ὑψηλὴν αὐτῶν ἀποστολὴν, ἠθέλησαν νὰ ὦσι μᾶλλον δοῦλαι πυγμαίων καὶ ἴσως συνένοχοι φαυλοβίων ἢ ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ καὶ θεματοφύλακες τῆς μεγαλοφυΐας· προὔτιμῃσαν, φεῦ! τὴν τέρψιν τῆς δόξης, τὴν ζῶν τῆς ἀθανασίας.

Ὁ ἐπίλοιπος τοῦ Διοπάρδη βίος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀλληλουχία περιηγήσεων εἰς Βοιωτίαν, Φλωρεντίαν, Μεδιόβαναν, Ῥώμην καὶ Νεάπολιν. Ὡς ἡ ἔλαφος τοῦ Οὐιργιλίου, οὗτος περιήγαγε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ του ἐμπεπηγμένον βέλος, μάτην ἀναζητῶν ἐν τῇ διαφορᾷ τῶν ἐντυπώσεων, ἐν αὐτῇ τῇ ζῆλῃ τῆς πλανώδους ζωῆς του μίαν ὥραν παραμυθίας, μίαν στιγμὴν λήθης. Τέλος τῇ 14ῃ Ἰουνίου 1837 ἐξέπνευσεν ἐν ἐπαύλει τινὶ πλησίον τῆς Νεαπόλεως· τὸ δὲ ἐπὶ τῶν πελιδνῶν χειλέων τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ πλανηθὲν μειδίαμα ἀπέδειξεν ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν τὸ μυστήριον τῆς Δημιουργίας τῷ ἀπεκαλύφθη, κατενόησε τὸ ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτη τὴν καρδίαν του μαστίσαν ὀλέθριον λάθος.

Μ. ΜΑΡΤΕΩΚΗΣ.

Η ΒΙΣ ΕΛΛΑΔΑ ΕΛΕΥΣΙΣ

ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ

ΣΑΝΤΑ ΡΟΖΑ

(ἐκ τῶν Ἑλλ. Σκηνῶν τοῦ Βροφφερίου)

Νερσελῶδη πράγματι ἦσαν τὰ τῆς Ἀργολίδος. Ὁ Ἰβραῖμ εἰσέβαλλεν εἰς Πελοπόννησον, ὁ Ρεσχιδ' ἐσπυεσμένως προέβαινε κατὰ τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἐν τούτοις οἱ Ἀκαρνανεὲς, οἱ Αἰτωλοὶ, οἱ Σουλιῶται λείποτακτοῦντες ἐκ Μεσσηνίας καὶ Ἀρκαδίας ἔτρεχον πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων ἐστιῶν.

Πλὴν ἔτι μᾶλλον ἐλίψει τὸν ἀνδρείον Ἕλληνα ἢ τῆς Εὐρώπης ἐγκατάλειψις, πρὸς δε ἢ ἔχθρα ἥτις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀπροκαλύπτως ἐδηλοῦτο παρ' ὄλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ αἰγῶνος.

Οἱ Φιλέλληνες, οἵτινες τὸ πρῶτον αὐθορμήτως προσέδραμον ἵνα πολεμήσωσιν ὑπὲρ τῆς γῆς τοῦ Ὀμήρου, σχεδὸν πάντες ἔπεσον ὑπὸ τὸ Ὀθωμανικὸν ξίφος, καὶ συντόνος ἠγρόπνευ ἡ Εὐρώπη ἵνα ἀπαγορευῆται τοῖς ὑπακόοις αὐτῆς ἢ εἰς Ἑλλάδα μετάβασις, καὶ μὴ ἀνανεωθῇ τὸ παράδειγμα τοῦ Βύρωνος, τοῦ Βλακέρ, τοῦ Νορμάνου, τοῦ Ρεϊβῶ.

Καὶ οὐ μόνον ἐκωλύοντο αἱ πρὸς τὴν Ἑλλάδα συνδρομαί, ἀλλὰ εὐμνεεῖς παρεχωροῦντο βοήθειαι τῇ Τουρκίᾳ. Τὸ τοῦ Ἰβραῖμ στρατόπεδον αἰετοποτε νῆξανε δι' Εὐρωπαϊκῶν ἐθελοντῶν καὶ μόνου μαχόμενοι ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ ἔμειναν οἱ Ἕλληνες.

Κατῶρθωσεν ἡ Εὐρώπη νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπαθείας συκοφαντούσα αὐτὴν ὡς ἀφιλόξενον, ἀποκαλοῦσα φιλάργυρον καὶ ἀχάριστον πρὸς πάντας τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς δπλιζομένους. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰβραῖμ